

Oponentský posudok na habilitačnú prácu JUDr. Mareka Domina, PhD.:

Všeobecnosť volebného práva v Slovenskej republike a jej materiálne zabezpečenie

Habilitant v predloženej habilitačnej práci zúročuje svoj dlhodobý špecializovaný záujem o volebné právo. Slovo zúročuje je použité úmyselne a v kontrapunkte so slovom sumarizuje. Spôsob napísania práce, jej obsah a väčšina z úvah *de lege ferenda* nesú rukopis originality. Pochopiteľne bez predchádzajúcich prác by neboli také prepracované a konzistentné, avšak habilitačná práca sama osebe je uceleným odbornou-vedeckým dielom.

Pri konkrétnom pohľade na habilitačnú prácu upúta už jej názov, ktorý po konfrontácii s obsahom práce evokuje dve otázky. Prvá je spojená s tým, že či sa všeobecnosť chápe v univerzálnej, resp. abstraktnej podobe alebo sa týka aktívneho volebného práva alebo pasívneho volebného práva alebo osobitne každého z nich. Obsah habilitačnej práce pochopiteľne na túto otázku odpovedá vo variante, že habilitant sa zaoberá aktívnym volebným právom a jeho princípom všeobecnosti. Pasívnemu volebnému právu sa dotýka len zľahka a v podstate odkazuje na svoju tézu, že Európsky súd pre ľudské práva zužuje mieru voľnej úvahy pre štát pri aktívnom volebnom práve viac ako pri pasívnom volebnom práve (s. 105).

Druhá otázka je spojená s pojmom materiálne zabezpečenie, ktoré zasa evokuje, že ide o finančné zabezpečenie volieb. Opäť obsah práce vyvracia túto prezumpciu a opäť čiastočne originálnym spôsobom pod materiálnym zabezpečením rozumie prevažne právnu úpravu praktického výkonu volebného práva a organizačno-technických aktivít pred voľbami a pri voľbách.

Štruktúra práce kopíruje tri čiastkové ciele habilitačnej práce, ktorými sú po prvé vymedzenie všeobecnosti volebného práva ako pojmu a princípu (prvá a druhá kapitola), po druhé komu by formálne aktívne volebné právo malo patriť a po tretie komu skutočne (materiálne?) toto právo patrí. Druhú a najmä tretiu otázku potom analyzuje z pohľadu

hypotézy, či je na Slovensku všeobecné volebné právo dostatočne zabezpečené. Po odhalení nedostatkov potom v závere uvažuje v smere *de lege ferenda* v zásade odporúčaniami pragmatického charakteru a len v súvislosti so sanovaním problému elektronického hlasovania sa opatrne dotýka aj koncepcnejších otázok. Štruktúra práce a jej systematika inak zodpovedá vytýčeným cieľom a vedeckými argumentmi napĺňa hypotézu habilitačnej práce.

Z obsahovej stránky habilitant korektne manipuluje s odbornými zdrojmi a okrem ich reprodukcie sa snaží zaujímať aj vlastné stanoviská a úvahy.

Prvé dve kapitoly, ktoré majú krasokorčuliarskou terminológiou charakter povinného tanca plnia účel nielen z pohľadu zvládnutia základných „technických“ prvkov autora, ale majú aj edukatívny rozmer. Tento je daný predovšetkým realitou absencie slovenskej monografickej práce na tému všeobecnosti aktívneho volebného práva. Habilitant úspešne zaplňuje túto medzeru a okrem deskripcie prináša napríklad aj vlastný pokus definičného vymedzenia tohto pojmu – princípu. Žiada sa k nej dodať, že nositeľ tohto práva by mal spĺňať aj formálno-právne podmienky.

Tretia kapitola dokladuje právno-pozitivistický prístup autora k ústavnému právu a využíva metodiku typickú pre pozitívno-právne odvetvia, kde dominujú analyticko-deskriptívne metódy zákonných úprav. Do úzadia zatlačuje dôležitú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a na ňu naviazané dvojnásobné pokusy Ústavného súdu SR ako sa s ňou vyrovnáť. Toto vyrovnanie sa na druhý pokus bolo tak nečakané, že zákonodarca naň doteraz nezareagoval, čo spôsobuje aj rozpaky u habilitanta preferujúceho analýzu volebných kódexov ako základných prameňov aplikácie princípu všeobecnosti aktívneho volebného práva.

Štvrtá kapitola, považovaná habilitantom (a rovnako aj oponentom) za najprínosnejšiu, vychádza zo špekulatívnej analýzy zákonných textov a ich možných praktických dopadov na reálne možnosti využitia aktívneho volebného práva. Autorovi nemožno uprieť konštruktívnu predstavivosť, avšak akoby mu chýbala vlastná empiria. Oponent tejto práce sa rozhodol vyskúšať materiálnu pripravenosť štátu zabezpečiť mu aktívne volebné právo, keď zdesenej úradníčke obecného úradu predniesol vo štvrtok poobede požiadavku, aby mu priznala právo trvalého pobytu z dôvodu vystavenia nového občianskeho preukazu, ktorý je potrebný na preukázanie totožnosti v sobotu pri využití aktívneho volebného práva. Nasledujúce príhody

anekdotického charakteru obveselia prednášky z ústavného práva. Práve takéto príbehy však generujú vo svojich rozhodnutiach slovenské súdy pri výkone volebného súdnictva. Ich zozbieranie, katalogizovanie a zovšeobecňovanie (autor oponentského posudku má s tým osobné a bohaté skúsenosti pri tvorbe jednej z jeho kníh) by nepochybne nielenže rozšírili počet strán habilitačnej práce, ale by zásadným spôsobom obohatil aj jej obsah.

Formálna stránka zodpovedá kritériám kladeným na habilitačnú prácu. Tlačové či pravopisné chyby neprekračujú tolerovateľný rámec a oscilujú od zámen písmena „materiálny“ pravopisné – „materiálne“ (s. 140), písmen „od roli“ – „od roku“ (s. 224) po roztomilé preklepy „demokratických“ – „demografických“ (s. 81). Štylisticky je habilitačná práca koncipovaná na veľmi slušnej úrovni a jej adresátom môže byť učenec i laik.

Prínos práce je predovšetkým v bezprostrednej aplikovateľnosti záverov a návrhov *de lege ferenda* v legislatívnej praxi. Pri odborných prácach z oblasti aplikovaného výskumu, ku ktorým sa táto habilitačná práca zaraďuje, je to pre ňu najlepšie vysvedčenie.

Habilitačnú prácu odporúčam na ústnu obhajobu a po jej úspešnom priebehu odporúčam, aby bol JUDr. Marekovi Dominovi, PhD. udelený vedecko-pedagogický titul „docent“ v odbore ústavné právo.

Bratislava, 21. máj 2018

prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.